

Gielijs Eschers talent had sinaasappelkistje als wieg

Als vijfjarige verzamelde Gielijs Escher (ja, een neefje van de overbekende, maar hij heeft hem zelden ontmoet) etiketten van sinaasappelkistjes. De mooie, frisse kleuren, de volmaakte eenheid tussen tekst en beeld, de verschillende goed leesbare letters fascineerden hem. Bij andere groentezaken ontdekte hij weer nieuwe. Zo begon hij een verzameling aan te leggen.

Na enige tijd ging hij op zoek naar importeurs van citrusvruchten en nog later ontstond er zelfs een correspondentie tussen hem en mensen uit de sinaasappellanden die, naar hij ontdekte, soms ook verzamelde. Nu kun je wel zeggen dat hij de mooiste verzameling heeft van iets dat niet meer bestaat.

Gielijs: "De sinaasappelmerken hebben mijn leven in eerste instantie bepaald. In ben graficus geworden. Toen ik ongeveer elf jaar was, begon ik een collectie aan te leggen. Nu heb ik de volledige verzameling Nederland na 1945. Door de ervaring op gedaan met de sinaasappel-etiketten had ik het iets makkelijker. Ik ging gewoon naar de Bijenkorf en vroeg hoe ik het aan moest leggen om in het bezit te komen van hun affiches. Dat vonden ze zo leuk, dat ik ze voor niets kreeg, jarenlang. Ik verzamel nog steeds, maar zo makkelijk gaat het niet meer. Ik loop stad en land af, bezoek veilingen en ga zo maar door. Mijn collectie is nu gericht op de grootmeesters zoals Nicolaas Wijnberg, Dick Elffers, Herbert Leupin en Raymond Savignac. Mijn budget is beperkt, maar ik heb nog maar weinig manco's."

Galerij

In het jaar 2002 kunnen alle Hagenaars van zijn verzameling genieten. Er komt dan een permanente affichegalerij in het ondergrondse Spui/Grote Marktstation (ontwerp Rem Koolhaas). Het is een idee van mr. Lecoultré, afficheverzamelaar

en penningmeester van de vereniging, Hein van Haaren, voorzitter, en Pim Reinders, kunsthistoricus en publicist.

Gielijs Escher: "Het zijn werkelijk de beste affiches die er gemaakt zijn. Ze moeten op afstand leesbaar zijn. Als je er in een flits langs rijdt en je ziet niet in één oogopslag wat de boodschap beheist, heb je gefaald. Dat wordt nog wel eens vergeten. Je moet aan bepaalde wetten voldoen en daar binnen blijven. Ik studeerde in de jaren 1962 tot 1968 op de Rietveld Akademie. Het was de glorieus tijd van Sandberg en het Stedelijk Museum. Daar heen te gaan was een feest.

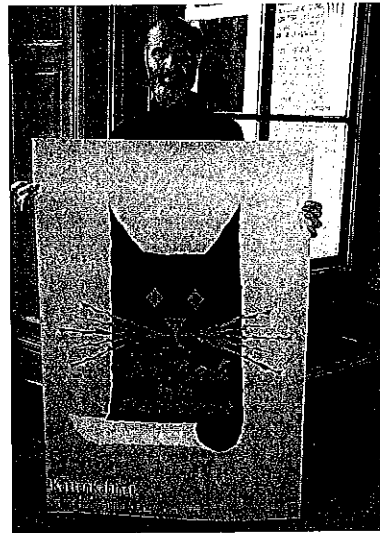
Er hingen de beste modernisten, maar je kon ook een Willink bezichtigen; zelfs een kabinetje fijnschilders was te zien. Het openbare leven bruisde; je had provo, The Beatles maar ook jazz.

En je wist waar je aan toe was.

Van wie hebt u het meeste geleerd?

Gielijs: "Van Theo Kurpershoek. Hij leerde je behalve heel goed lettertekenen ook de essentiële zaken van de vormen en lettertypes. Leren kijken, hoe goed is goed, kan het beter. En al is talent aangeboren, je moet het toch ontwikkelen."

De tentoonstelling in Pulchri Studio laat een groot aantal affiches zien, ontworpen door Gielijs Escher. Affiches voor het Holland Festival,

Gielijs Escher: op luciferdoosformaat ontworpen

voor theatervoorstellingen en nog veel meer. Stuk voor stuk juweeltjes van fantasie, eenvoud, typografische voorstelling en druk-kunst, want dat laatste is bijzonder belangrijk.

Gielijs: "Ik ben er altijd bij, bij het drukken. Allereerst wil ik goed papier hebben. Mooi stevig lithopapier 130 grams, dat geeft matte tinten en de kleuren zijn helder. Het mengen van de kleuren is secuur werk.

Soms doe ik het inktten zelf

en blijf net zolang aan de gang tot het beste resultaat is bereikt."

Hoe gaat het nu als u een opdracht krijgt?

Gielijs Escher: "Soms heb ik een idee direct, soms moet ik mijn hersens pijnigen. Ik ga dan maar een eind wandelen. Door de rustige omgeving ontstaat dan de affiche in mijn gedachten. Of ik zie het 's nachts ontstaan. Ik ontwerp op luciferdoosformaat; door klein te werken leer je groot denken. Lijkt het mij goed, teken ik het op een tiende van de ware grootte, want zo zie je het op de gemiddelde afstand in de grote stad. De keuze van de kleur wordt in de meeste gevallen bepaald door het onderwerp. Soms word je in een bepaalde richting geduwd, soms is het echt zoeken. Simpel en goed leesbaar door eenvoud van kleur in harmonie met duidelijke letters. Dat is het geheim van een goed affiche in een onrustige stad."

Marianne Dommisse

Gielijs Escher exposeert van 14 maart t/m 5 april in de Grote zaal

Dommissie, PB 1/908